

2018-03-05

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Via e-post till
Fi.registrator@regeringskansliet.se

Skatteverkets promemoria Exitbeskattning för fysiska personer

Svenska Bankföreningen har fått rubricerade promemoria på remiss. Föreningen hänvisar till svaret från Näringslivets skattedelegation men vill därutöver tillägga följande.

Sammanfattning

- Bankföreningen avstyrker förslaget i dess nuvarande utformning. Föreningen anser att det bör tillsättas en statlig utredning med uppdrag att ta fram ett mera genomarbetat förslag med heltäckande konsekvensanalys.
- Bankföreningen anser att förslagets beskattningskonsekvenser kommer i konflikt med den fria rörligheten av personer och den fria etableringsrätten som gäller enligt EU:s grundfördrag. Särskilt gäller detta vid arv och gåva i internationella förhållanden jämfört med interna beskattningsregler.
- Den utökade kontrolluppgiftsskyldigheten för finansiella institut leder till väsentligt ökad administrativ börda och ökade kostnader samt svårigheter för banker m.fl. att fastställa de marknadsvärden m.m. som omfattas av uppgiftsskyldigheten.

Förslagets innebörd och tillämpningsområde

Bankföreningen kan konstatera att förslagets tillämpningsområde blir brett såvitt avser vilka tillgångar som omfattas och vem som kommer att omfattas av utflyttningsbeskattning.

I promemorian föreslås att den utsträckta skattskyldigheten via den så kallade tioårsregeln slopas och ersätts av en beskattning av kapitalvinster som upparbetas i Sverige även om den fysiska person som äger de vinstbärande tillgångarna eller förpliktelserna har flyttat ut och blivit begränsat skattskyldig eller fått skatteavtalsrättslig hemvist i ett annat land. Systemet innebär att orealiserade kapitalinkomster beskattas vid utflyttningen. Systemet innebär en skärpt beskattning av andelar i värdepappersfonder och specialfonder vilka idag inte omfattas av tioårsregeln. Kapitalvinst vid avyttringen ska tas upp till beskattning om den fysiska personen har

varit skattskyldig för inkomst av detta slag under sammanlagt mer än fem av de tio år som föregått utflyttningen och om den beskattningsbara vinsten uppgår till minst 100 000 kronor.

Som ett komplement till utflyttningsbeskattningen för att förhindra en generell möjlighet att undgå svensk beskattning föreslås ett undantag från kontinuitetsprincipen om sådana tillgångar som kan utflyttningsbeskattas överlåts benefikt från en fysisk person eller ett dödsbo till en fysisk person som antingen är begränsat skattskyldig eller har hemvist enligt ett skatteavtal i en annan stat. En sådan överlåtelse ska i stället beskattas som en icke benefik överlåtelse och medföra att överlåtaren ska ta upp kapitalvinsten eller dra av kapitalförlusten.

Egendom som ska omfattas av utflyttningsbeskattning är kapitaltillgångar i form av delägarätter (inklusive andelar i värdepappersfonder och specialfonder) och fordringsrätter, andelar i svenska handelsbolag, andelar i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person och annan lös egendom som inte innehas för personligt bruk samt förpliktelser avseende sådana tillgångar. Undantag görs för tillgångar och förpliktelser som förvaras på investeringssparkonto, kapitalförsäkringar samt för tillgångar och förpliktelser som beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet.

Utflyttningskatten ska beslutas för det beskattningsår när utflyttningen äger rum. Den som flyttar till en stat inom europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) ska beviljas anstånd med skattebetalningen. Anstånd med betalningen ska beviljas även för den som flyttar till en stat utanför EES – förutsatt att Sverige har ett skatteavtal med denna stat och att avtalet innehåller bestämmelser om informationsutbyte. I sistnämnda fall får anståndet villkoras av att säkerhet ställs och anståndstiden ska bestämmas till längst fem år efter dagen för skattebeslutet.

Ett anstånd ska upphöra och skatten betalas på vissa angivna grunder, t.ex. om den tillgång eller förpliktelse som gett upphov till anståndet har avyttrats, alternativt avslutats, överlåtit benefikt eller av annan anledning förlorat sin förmåga att öka den skattskyldiges betalningsförmåga.

Beskattningen vid benefika överlåtelser till personer som är begränsat skattskyldiga eller har hemvist i annan stat samt beskattning i samband med att en person bosätter sig i ett annat land och upphör att vara obegränsat skattskyldig eller får hemvist i annan stat kombineras med ett utökat kontrolluppgiftskrav för fondbolag, förvaringsinstitut m.fl. avseende avyttringen av fondandelar, delägarätter eller fordringsrätter, identifikationsuppgifter m.fl. uppgifter.

Benefika överlåtelser till utflyttade fysiska personer

Enligt Skatteverket är en förändring av kontinuitetsprincipen vid benefika transaktioner i internationella situationer ett nödvändigt komplement till förslaget att ersätta tioårsregeln med nya regler om utflyttningsbeskattning. I annat fall kommer, enligt Skatteverket, Sverige att gå miste om den utsträckta beskattningsrätt som i vissa fall kan tillämpas med nuvarande tioårsregel. Skatteverket föreslår därför att det införs ett undantag från den i 44 kap. 21 § IL intagna kontinuitetsprincipen för de fall då mottagaren i en benefik transaktion antingen inte är obegränsat skattskyldig eller enligt ett skatteavtal har hemvist i den andra avtalsslutande staten. I dessa fall bör enligt Skatteverket transaktionen behandlas som en icke benefik överlåtelse och medföra att överlåtaren ska ta upp kapitalvinsten eller dra av kapitalförlusten. Med andra ord bör en tillgång anses avyttrad och en förpliktelse bör anses avslutad. Undantaget från kontinuitetsprincipen föreslås gälla för samma typ av tillgångar och förpliktelser som kan bli föremål för utflyttningsbeskattning. Reglerna föreslås gälla oavsett om överlåtaren avser att flytta från Sverige eller inte.

Skatteverket för i promemorian ett resonemang om regelns förenlighet med EU-rätten och konstaterar att rättsverkningarna som regeln innebär är en effekt av nödvändiga restriktioner för att säkerställa att beskattningsrätten fördelas mellan olika stater i enlighet med territorialitetsprincipen. Skatteverket anser att jämfört med utflyttningsbeskattning, som enligt EU-domstolen kan godtas på denna grund, bör motsvarande beskattningsåtgärder – som till skillnad från utflyttningsbeskattningen utlöses vid en faktisk överlåtelse – framstå som något mindre ingripande gentemot den enskilde. Regelverket är därför enligt verket ändamålsenligt och inskränkningen av den fria rörligheten kan rättfärdigas på denna grund.

Bankföreningen delar inte Skatteverkets uppfattning såvitt gäller förenligheten med EU-rätten, och i synnerhet inte om anständmjlighet saknas. Arvs- och gåvoskatten slopades i Sverige år 2004. Detta betyder att benefika överlåtelser i form av arv eller gåva till obegränsat skattskyldiga i Sverige inte beskattas. Däremot kommer med Skatteverkets förslag en skattskyldig person som genom exempelvis gåva överlåter en tillgång till en fysisk person, som är begränsat skattskyldig eller enligt skatteavtal har sin hemvist i en annan avtalsslutande stat, att behandlas sämre än en person som överlåter tillgången till en person som är obegränsat skattskyldig. Den skattskyldiga personen blir skyldig att betala skatt på orealiserade värdeökningar enbart på den grunden att mottagaren är begränsat skattskyldig. Om den skattskyldige överlåter tillgången till en obegränsat skattskyldig fysisk person gäller istället kontinuitetsprincipen vilket innebär att mottagaren beskattas för värdeökningarna när denne säljer tillgången och överlåtaren beskattas inte alls. Denna skillnad i behandling när det gäller beskattningen av värdeökningar vid benefika överlåtelser, som kan få stor ekonomisk betydelse för en person som vill överlåta en tillgång till en begränsat skattskyldig person, kan avhålla denne från att genomföra ett generationsskifte.

I remissvaret från Näringslivets skattedelegation framgår också vad som kan hända i arvssituationer.

Föreningen anser därför att Skatteverkets förslag i denna del synes utgöra ett hinder mot fri rörlighet för kapital. Det kan även ifrågasättas om förslaget inte även strider mot fri rörlighet för personer då det exempelvis kan utgöra en avhållande faktor för en flytt utomlands om en förälder med betydande tillgångar bundna i exempelvis familjeföretaget är svårt sjuk eller åldersstigen.

Utökad kontrolluppgiftsskyldighet för banker och andra förvaringsinstitut m.fl. – ändringar i skatteförfarandelagen (2011:1244, SFL)

Bankföreningen avstyrker utökad kontrolluppgiftsskyldighet avseende avyttring i samband med benefika överlåtelser vilka ska omfatta såväl den som avyttrar tillgångarna som den som tar emot tillgångarna i utlandet. Kontrolluppgiftsskyldigheten innebär en långtgående undersökningsskyldighet för bankerna och medför stor osäkerhet rörande uppgifternas tillförlitlighet. Skatteverket pekar själv på att det vid bruk av folkbokföringssystemet endast kan bli tal om indikationer på att en person finns utomlands. Detta betyder att de inhämtade uppgifterna, tidpunkter, m.m. inte torde kunna ligga till grund för en direkt beskattningsåtgärd. Tillämpningen av det föreslagna systemet med utflytningsbeskattning innebär därför en stor rättsosäkerhet genom bristen på förutsebarhet för enskilda och företag enligt föreningen.

Föreningen anser att det finns en övertro på att banker idag besitter all den information som krävs för att uppfylla den föreslagna kontrolluppgiftsskyldigheten. Så är inte fallet. Föreningen vill också peka på att informationsinhämtning från SPAR inte i dagsläget sker i alla finansiella institut som kommer att omfattas av de föreslagna kontrolluppgiftsreglerna. Informationsinhämtning via SPAR är kostbart och inhämtad information från SPAR är i många fall inte tillräckligt tillförlitlig för att bankerna ska kunna fullgöra sin kontrolluppgiftsskyldighet på ett riktigt och korrekt sätt i förhållande till den enskilde och Skatteverket. För att kontrolluppgifterna ska bli korrekta kommer det att krävas en omfattande manuell hantering som är tidskrävande och kostbar. Gällande mottagare i utlandet kan bankerna rimligtvis inte själva bedriva omfattande undersöknings-verksamhet rörande dessa personers identifikation. Bankföreningen anser att en analys också bör göras av förhållandet till reglerna om banksekretess i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Bankerna har dessutom långtgående skyldigheter enligt den nya dataskyddsförordningen (GDPR). Promemorian innehåller ingen analys med anledning av dataskyddskraven enligt detta regelverk. Det bör framgå av förslaget om befintlig och kommande lagstiftning om dataskydd med anledning av den nya förordningen GDPR

och de anpassningar som görs av nationell lagstiftning är förenlig med den utökade uppgiftsskyldigheten för finansiella institut m.fl. enligt Skatteverkets förslag i promemorian.

Nedan följer kommentarer till de föreslagna reglerna om kontrolluppgifter enligt skatteförfarandelagen för banker m.fl.:

Kontrolluppgift för benefika överlåtelser - 20 kap. 1 § 2 st. SFL samt 21 kap. 1 § 2 st. SFL

Enligt de föreslagna beskattningsreglerna ska, som ett nödvändigt komplement till utflyttningsbeskattningen, även beskattning ske om sådana tillgångar som ska utflyttningsbeskattas överlåts benefikt från en fysisk person eller ett dödsbo till en fysisk person som antingen är begränsat skattskyldig i Sverige eller har hemvist enligt ett skatteavtal i en annan stat. För kontrolländamål ska en kontrolluppgift lämnas. Enligt Skatteverket är det svårt att besvara frågan om någon är skattskyldig i Sverige eller inte. Därför, menar verket, ska i stället kontrolluppgiften omfatta mottagare som inte är folkbokförd i landet. Detta är enligt verket en uppgift som ska indikera att mottagaren är begränsat skattskyldig i Sverige eller har skattemässig hemvist enligt skatteavtal i ett annat land. Kontrolluppgiften ska innehålla "nödvändiga identifikationsuppgifter" för mottagaren som finns i utlandet. I skatteförfarandeförordningen föreslås att identifikationsuppgift ska bestå av namn, personnummer eller motsvarande samt postadress.

Benefika överlåtelser av tillgångar (arv, gåva, testamente eller bodelning) mellan fysiska personer utlöser idag ingen beskattning i Sverige. Således lämnas inga kontrolluppgifter avseende dessa överlåtelser av den som medverkar till avyttringen eller förvarar dessa tillgångar. Kravet innebär att bankerna tvingas inhämta och göra ytterligare avstämningar mot SPAR. Det är emellertid inte tillräckligt att enbart stämma av med SPAR. Enligt dagens hantering i bankerna inleds en benefik överlåtelse med att banken får ett överföringsuppdrag, vanligtvis från en advokatbyrå eller annat auktoriserat juridiskt biträde. I överföringsuppdraget informeras banken om till vilket finansiellt institut som tillgångarna ska överföras, mottagarens kontonummer/ depånummer samt namn på mottagande person eller organisation. Ibland informeras banken om mottagarens person- eller organisationsnummer men inte alltid. Därefter tar banken kontakt med mottagande finansiellt institut via mail eller fax för att informera om att en överföring är på gång och banken vidarebefordrar den information banken fått i överföringsuppdraget. Därefter överför banken värdepappren till mottagande finansiellt instituts transportkonto och mottagande finansiellt institut överför värdepappren från sitt transportkonto till mottagarens konto. Hela denna hantering är fullt ut manuell och banken saknar oftast information om den exakta överlåtelседagen eller sådana uppgifter om mottagaren som anges i promemorian. Eftersom hanteringen är manuell saknas förutsättningar för banken att skapa ett kostnadseffektivt automatiserat kontrolluppgiftslämnande. För att kunna

fullgöra sin kontrolluppgiftsskyldighet på ett enligt förslaget korrekt sätt gör bankerna således bedömningen att de skulle behöva införa omfattande manuella rutiner och avstämningar med kunder. I slutändan kan detta också visa sig vara praktiskt ogörligt för bankerna att genomföra sådana kontroller på ett sätt som uppfyller rimliga krav på kvalitet.

Kontrolluppgiftsskyldighet rörande innehav av tillgångar som avyttras i samband med utflyttning - 22 kap. 26 § och 27 § SFL

Enligt de föreslagna reglerna ska den som förvarar de tillgångar som omfattas av utflyttningsbeskattning lämna en kontrolluppgift till Skatteverket. Detta gäller även för den som förvarar aktier som inte är föremål för reglerad handel, t.ex. aktier i familjeföretag. Detta utgör en utökad kontrolluppgiftsskyldighet i förhållande till vad som gäller idag och medför ökade kostnader och ökad administration för banker och andra förvaringsinstitut, m.fl. För att avgöra om tillgångarna tillhör en person som är utflyttad har kontrolluppgiften knutits till registreringen i folkbokföringsregistret. Skatteverket framhåller (s. 191) att den som är avregistrerad från folkbokföringen som utflyttad i och för sig alltså kan vara skattskyldig i Sverige. Att en folkbokförd person avregistreras som utflyttad är emellertid, enligt verket, en konkret händelse som i vissa fall sammanfaller med att skattskyldigheten upphör och därmed väcker frågan om utflyttningsbeskattning. Dessutom är det enligt Skatteverket en offentlig händelse som är tillgänglig för den som ska lämna kontrolluppgiften. I de fall avregistreringen i folkbokföringen sammanfaller med att skattskyldigheten upphör ger kontrolluppgifterna direkt information om vilka tillgångar den utflyttade personen ska deklarerat.

Bankföreningen vill liksom Skatteverket framhålla att folkbokföringens uppgifter endast kan utgöra en indikation på var en person är skattemässigt bosatt men kan inte läggas till grund för att bestämma definitivt var en person är skattemässigt bosatt. Av praktiska skäl för bankerna anser dock Bankföreningen att förslaget är godtagbart. Bankföreningen utgår dock ifrån att Skatteverket kommer att göra de avstämningar med bankernas kunder som är ett nödvändigt komplement för att avgöra om utflyttningsbeskattning blir aktuellt.

Kontrolluppgiftens innehåll - tillgångarnas värde - 22 kap. 28 § SFL

Enligt bestämmelsen ska uppgift lämnas om tillgångarnas och förpliktelseernas slag och sort, antal och marknadsvärde dagen före den dag innehavaren har avregistrerats som utflyttad enligt folkbokföringslagen. Bankföreningen vill särskilt peka på de generella svårigheter som uppstår vid värdering av aktier och andelar som inte är föremål för handel på större börser och handelsplatser. Även för aktier och andelar som är föremål för handel på en marknadsplats medför värderingssvårigheter i de fall aktieinnehavet har förändrats (split, m.fl. händelser) samt om aktiernas omsättningsfrekvens är låg.

Ändringar i kupongskattelagen (1970:624)

Enligt förslaget ska kupongskatt inte betalas för utdelning som avser utflyttningsbeskattade värden i enlighet med 44 kap. 8 f IL. Föreningen anser att detta kan skapa problem för bankerna vid innehållandet av kupongskatt. Det framgår av promemorian (s. 144) att den föreslagna bestämmelsen i kupongskattelagen blir aktuell vid likvidation och inlösen och återköp av utflyttningsbeskattade andelar. Om kunden har aktier på en depå och blivit utflyttningsbeskattad för aktierna och detta bolag vid en senare tidpunkt löser in en del av andelarna ska det inte innehållas någon kupongskatt. För bankerna blir det omöjligt att kunna kontrollera om kunden redan blivit utflyttningsbeskattad för dessa aktier vilket innebär att bankerna sannolikt ändå tvingas innehålla kupongskatt för att vara på den säkra sidan. Kunden kommer då att tvingas begära restitution av kupongskatten hos Skatteverket. Dessa förhållanden stärker ytterligare föreningens invändningar mot förslagen i promemorian.

Konsekvensanalysen

Föreningen anser att Skatteverkets analys av förslagets förenlighet med EU-rätten genomgående framstår som mycket ytlig. Det är svårt att se hur förslaget skulle kunna genomföras utifrån en sådan bristfällig analys. Detta gäller särskilt vad avser effekterna vid benefika fång. Det är vidare otillfredsställande att någon egentlig jämförelse med befintliga exitskattesystem inte skett. Det hade förstås varit mycket värdefullt att studera effekterna av likande regleringar i andra EU-länder.

Rent allmän kan också sägas att förslaget innebär omfattande administrativ börda såväl för den som flyttar ut ur landet och som utan att de facto avyttra sina tillgångar åläggs att varje år lämna en inkomstdeklaration över sitt innehav, dess värde m.m. som för den som förvarar värdepapper och åläggs utökad kontrolluppgiftsskyldighet. Med hänsyn tagen till den uppskattning av det antal personer som kan tänkas bli föremål för utflyttningsbeskattning samt med hänsyn till beteendeförändringar som torde bli konsekvensen av den föreslagna beskattningen är det enligt föreningen tveksamt till om åtgärden med utflyttningsbeskattning är proportionerlig. Högre beloppsgräns eller tröskelvärden utöver den gräns som föreslagits bör diskuteras.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Ulrika Hansson